

SPIS TREŚCI

Rozdział I

Zasady naczelne Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej	11
1. Pojęcie zasad naczelnych	11
2. Zasada republikańskiej formy rządów	12
3. Zasada demokratycznego państwa prawnego	14
4. Zasada suwerenności narodu	17
5. Zasada podziału władzy i równowagi władz	20
6. Zasada pluralizmu politycznego	24
7. Zasada parlamentarno-gabinetowego systemu rządów	32

Rozdział II

Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela	43
1. Zagadnienia wstępne	43
1.1. Podstawowe pojęcia	43
1.2. Cele państwa a konstytucyjna ochrona praw jednostki	44
1.3. Międzynarodowa ochrona praw człowieka	44
2. Ogólne zasady konstytucyjnej ochrony praw i wolności jednostki	47
3. Wolności i prawa osobiste	48
4. Wolności i prawa polityczne	54
5. Wolności i prawa ekonomiczne, socjalne i kulturalne	59
6. Środki ochrony wolności i praw jednostki	62
7. Konstytucyjne obowiązki jednostki	63

Rozdział III

Źródła prawa	67
1. Zagadnienia wstępne	67
2. Powszechnie obowiązujące akty prawne stanowione przez parlament	69
2.1. Konstytucja	69
2.2. Ustawa	72

3. Ratyfikowane umowy międzynarodowe	73
4. Powszechnie obowiązujące akty prawne pochodzące od centralnych organów władzy wykonawczej	75
5. Powszechnie obowiązujące akty prawne pochodzące od organów o ograniczonym terytorialnie zakresie działania (prawo miejscowe)	76
6. Przepisy przejściowe Konstytucji a system źródeł prawa	77
7. Konstytucyjny system źródeł prawa a przystąpienie Polski do Unii Europejskiej	78

Rozdział IV

Podstawowe zasady prawa wyborczego	82
1. Wyjaśnienia terminologiczne	82
2. Zasada powszechności	85
3. Zasada równości	91
4. Zasada bezpośredniości	101
5. Zasada tajności głosowania	107
6. Systemy ustalania wyników wyborów	109
7. Zasada wolności wyborów	114

Rozdział V

Instytucje demokracji bezpośredniej	120
1. Uwagi wprowadzające	120
2. Współcześnie występujące formy demokracji bezpośredniej	122
2.1. Zgromadzenie ludowe	122
2.2. Weto ludowe	123
2.3. Inicjatywa ludowa	123
2.4. Plebiscyt	124
2.5. Konsultacje ludowe	124
3. Rodzaje referendum	125
4. Ewolucja referendum w Polsce	128
4.1. Prace w okresie II Rzeczypospolitej	128
4.2. Referendum z 30 VI 1946 r.	129
4.3. Konstytucjonalizacja instytucji referendum. Referendum z 29 listopada 1987 r.	130
4.4. Referenda uwłaszczeniowe z 18 lutego 1996 r.	132
4.5. Referendum konstytucyjne z 25 maja 1997 r.	133
5. Aktualny stan prawny	135

5.1. Referendum ogólnokrajowe	137
5.2. Referendum lokalne.....	144

Rozdział VI

Sejm – Senat – Zgromadzenie Narodowe	150
1. Uwagi wstępne	150
2. Struktura parlamentu	151
3. Podstawowe różnice występujące w wyborach do Sejmu i do Senatu RP	154
4. Tryb funkcjonowania izb.....	157
4.1. Kadencja izb.....	157
4.2. Posiedzenia izb.....	161
5. Charakter prawny mandatu przedstawicielskiego	162
6. Gwarancje wolnego mandatu przedstawicielskiego	165
6.1. <i>Incompatibilitas</i> parlamentarna.....	165
6.2. Immunitet parlamentarny	167
6.2.1. Immunitet materialny	168
6.2.2. Immunitet formalny.....	174
6.3. Ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej	178
7. Formy organizowania się posłów i senatorów w parlamencie.....	180
8. Organizacja wewnętrzna Sejmu i Senatu	185
8.1. Marszałkowie izb	186
8.2. Prezydium izb.....	193
8.3. Konwenty Seniorów.....	194
8.4. Komisje parlamentarne	196
9. Funkcje parlamentu	208
9.1. Funkcja ustrojodawcza.....	208
9.2. Funkcja ustawodawcza	210
9.3. Funkcja kontrolna	238
9.4. Funkcja kreacyjna	245
9.5. Funkcja współuczestniczenia w kształtowaniu podstawowych kierunków działalności państwa	248
10. Zgromadzenie Narodowe.....	251

Rozdział VII

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej	257
1. Uwagi wstępne	257

2. Wybory prezydenckie.....	258
2.1. Zalety i wady powszechnych wyborów prezydenckich.....	260
2.2. Zarządzanie wyborów.....	263
2.3. Prawne warunki wybieralności na urząd Prezydenta RP	264
2.4. Tryb zgłaszania kandydatów na urząd Prezydenta RP	264
2.5. Zasady wyboru na urząd Prezydenta RP	269
2.6. Stwierdzanie ważności wyboru Prezydenta RP.....	270
3. Objęcie urzędu i wygaśnięcie mandatu Prezydenta RP	271
4. Kontrasygnata aktów urzędowych Prezydenta RP oraz instytucja prerogatyw.....	272
5. Odpowiedzialność Prezydenta RP	274
6. Kompetencje Prezydenta Rzeczypospolitej.....	276
6.1. Kompetencje Prezydenta RP jako „głowy państwa”	276
6.2. Kompetencje Prezydenta RP związane z funkcjonowaniem parlamentu	278
6.3. Kompetencje Prezydenta RP związane z funkcjonowaniem władzy wykonawczej.....	279
6.4. Kompetencje Prezydenta RP związane z funkcjonowaniem władzy sądowniczej.....	281

Rozdział VIII

Rada Ministrów	285
1. Wyjaśnienia terminologiczne	285
2. Skład Rady Ministrów	285
3. Tryb powoływania i kompetencje Rady Ministrów	296
4. Odpowiedzialność polityczna Rządu i ministrów	302
5. Tryb dokonywania zmian w Radzie Ministrów	307
6. Tryb funkcjonowania Rady Ministrów.....	308
7. Organy wewnętrzne Rady Ministrów.....	311

Rozdział IX

Samorząd terytorialny	317
1. Uwagi wprowadzające.....	317
2. Organy samorządu terytorialnego	322
3. Tryb wyłaniania organów samorządu terytorialnego	326

3.1. Organy stanowiące.....	326
3.2. Organy wykonawcze.....	335
3.2.1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta).....	335
3.2.2. Zarząd powiatu i zarząd województwa	338
4. Zadania jednostek samorządu terytorialnego	341
5. Akty prawa miejscowego stanowione przez organy jednostek samorządu terytorialnego	345
6. Formy zrzeszania się jednostek samorządu terytorialnego	347
7. Nadzór nad samorządem terytorialnym.....	350

Rozdział X

Organy wymiaru sprawiedliwości.....	357
1. Zagadnienia wstępne	357
1.1. Wyjaśnienia terminologiczne.....	357
1.2. Zasady organizacji sądownictwa.....	357
1.2.1. Zasada niezależności sądownictwa	358
1.2.2. Zasada jednolitości sądów	358
1.2.3. Zasada instancyjności	359
1.2.4. Zasada udziału obywateli w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości	359
1.3. Niezawisłość sędziów i jej gwarancje.....	361
2. Sąd Najwyższy	366
3. Sądy powszechne.....	369
4. Sądy administracyjne.....	370
5. Sądy wojskowe	373
6. Krajowa Rada Sądownictwa.....	374

Rozdział XI

Prokuratura	380
1. Zagadnienia wstępne	380
2. Organizacja prokuratury	381
3. Zadania prokuratury	387

Rozdział XII

Trybunał Konstytucyjny	391
1. Zagadnienia wstępne	391
2. Pozycja ustrojowa i funkcje Trybunału Konstytucyjnego	393
2.1. Charakter prawny Trybunału Konstytucyjnego	393

2.2. Kontrola konstytucyjności i legalności prawa	394
2.3. Orzekanie w sprawach skarg konstytucyjnych	400
2.4. Rozstrzyganie sporów kompetencyjnych.....	402
2.5. Orzekanie o zgodności z Konstytucją celów lub działalności partii politycznych	403
2.6. Stwierdzanie przeszkody w sprawowaniu urzędu przez Prezydenta RP	403
3. Skład i organizacja Trybunału Konstytucyjnego.....	404

Rozdział XIII

Trybunał Stanu	410
1. Pojęcie i geneza instytucji odpowiedzialności konstytucyjnej.....	410
2. Status ustrojowy i organizacja Trybunału Stanu	415
3. Podmiotowy i przedmiotowy zakres odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu.....	417
4. Tryb postępowania i sankcje orzekane przez Trybunał Stanu.....	421

Rozdział XIV

Najwyższa Izba Kontroli.....	430
1. Geneza i przekształcenia instytucji NIK w Polsce	430
2. Pojęcie kontroli.....	437
3. Pozycja ustrojowa Najwyższej Izby Kontroli.....	439
4. Organizacja Najwyższej Izby Kontroli.....	440
5. Kryteria oraz podmiotowy i przedmiotowy zakres kontroli NIK	446
6. Postępowanie kontrolne i konsekwencje kontroli NIK	453

Rozdział XV

Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Praw Dziecka	462
1. Rzecznik Praw Obywatelskich	462
1.1. Geneza i istota instytucji <i>ombudsmana</i>	462
1.2. Powstanie instytucji Rzecznika Praw Obywatelskich w Polsce.....	464
1.3. Status ustrojowy Rzecznika Praw Obywatelskich.....	467
1.4. Zakres i procedura działania Rzecznika Praw Obywatelskich.....	471
2. Rzecznik Praw Dziecka	477
2.1. Wstęp.....	477

2.2. Kompetencje oraz tryb realizacji zadań Rzecznika Praw Dziecka	479
2.3. Tryb powoływania Rzecznika Praw Dziecka	486
2.4. Gwarancje niezależności Rzecznika Praw Dziecka	488

Rozdział XVI

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	492
1. Wolność wypowiedzi a prowadzenie stacji radiowych i telewizyjnych.....	492
2. Kompetencje Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji	495
3. Powoływanie i organizacja Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.....	497

Rozdział XVII

Stany nadzwyczajne	500
1. Pojęcie i rodzaje stanów nadzwyczajnych.....	500
2. Procedura wprowadzania stanów nadzwyczajnych.....	502
3. Skutki wprowadzenia stanów nadzwyczajnych.....	504
3.1. Zmiany w układzie kompetencji organów władzy publicznej.....	504
3.2. Ograniczenia wolności i praw człowieka i obywatela	508
4. Gwarancje praworządności przy wprowadzaniu i stosowaniu stanów nadzwyczajnych	513